

คู่มือนิสิต

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวัฒนธรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารจากผู้อำนวยการหลักสูตร

“พุทธธรรมหล่อเลี้ยงปัญญา สร้างคุณค่าให้สังคมและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน”

ในโลกยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงไม่ควรจำกัดเพียงการสะสมองค์ความรู้เชิงทฤษฎีเท่านั้น แต่ควรบ่มเพาะให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในบริบทของสังคม การตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรม และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้นั้นอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในระดับบุคคล ชุมชน และประเทศชาติ

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายดังกล่าว โดยยึดถือ “พุทธธรรม” เป็นรากฐานทางปัญญาในการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการองค์ความรู้ร่วมสมัยกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และนำไปสู่การสร้าง “นวัตกรรม” ที่มีรากฐานมั่นคงในภูมิปัญญาและคุณธรรม

นิสิตของหลักสูตรนี้จะได้รับการพัฒนาใน ๕ มิติสำคัญ ได้แก่

๑. ความรู้ ในด้านนวัตกรรมสังคมและการจัดการวัฒนธรรมสร้างสรรค์
๒. ทักษะ ในการคิดเชิงออกแบบ การวิจัย และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
๓. คุณธรรมจริยธรรม ตามหลักอริยวัฏฏ์ ๕ ได้แก่ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ และปัญญา
๔. จิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการทำงานวิชาการที่เชื่อมโยงกับชุมชน
๕. ความสามารถในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในระดับท้องถิ่นและนานาชาติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีปณิธานอันแน่วแน่ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็น “นักคิดเชิงพุทธบูรณาการ” คือ ผู้ที่สามารถนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เข้มแข็งอย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรม โดยไม่ละทิ้งมิติทางจิตใจและจริยธรรม

ขอให้นิสิตทุกท่านภาคภูมิใจในการได้ศึกษาในหลักสูตรนี้ และขอให้ท่านใช้โอกาสนี้
ในการเจริญสติ ปัญญา และคุณธรรม เพื่อให้การศึกษานี้มิใช่เพียงเป็น “วุฒิ” แต่เป็น
“ธรรม” ที่อ่องามในจิตใจของท่าน และส่งต่อเป็นแสงสว่างแก่สังคม
ขออำนาจพรให้ท่านทั้งหลาย เจริญในธรรม เจริญในวิชา และเจริญในคุณประโยชน์
ต่อสังคม

(พระอุดมบัณฑิต)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวัฒนธรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำนำ

คู่มือนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางและข้อมูลสำคัญสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิตได้เข้าใจโครงสร้างหลักสูตร วิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ กำหนดการเรียนรู้ แผนการศึกษา รายวิชา และแนวทางการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านวิชาการ และคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับมหาบัณฑิต

หลักสูตรนี้มีความโดดเด่นในการบูรณาการพระพุทธธรรมกับศาสตร์ร่วมสมัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน นิสิตจะได้รับการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีทักษะการวิจัย การออกแบบ และการนำเสนอผลงานวิชาการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือนี้จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นิสิตสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้อย่างมีทิศทาง เข้าใจบทบาทตนเองในฐานะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถก้าวสู่วิถีของ “นักพัฒนาสังคมบนฐานวัฒนธรรม” ได้อย่างสง่างาม

คณะกรรมการจัดทำคู่มือ

สารบัญ

๑.	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	หน้า ๑
๒.	วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย	หน้า ๓
๓.	โครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัย	หน้า ๖
๔.	กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่นิติตควรทราบ	หน้า ๙
๕.	การรับสมัครและการขึ้นทะเบียนนิสิต	หน้า ๑๒
๖.	ระบบการศึกษาและหลักสูตร	หน้า ๑๖
๗.	สิทธิและหน้าที่ของนิสิต	หน้า ๒๒
๘.	การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	หน้า ๒๖
๙.	การให้คำปรึกษาและบริการแก่นิสิต	หน้า ๒๙
๑๐.	กิจกรรมพัฒนานิสิตและกิจกรรมนอกหลักสูตร	หน้า ๓๒
๑๑.	สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก	หน้า ๓๕
๑๒.	การสำเร็จการศึกษาและพิธีประสาทปริญญา	หน้า ๓๘
๑๓.	การติดต่อสื่อสารและช่องทางการให้บริการนิสิต	หน้า ๔๑

บันทึกส่วนตัว

ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (Name):

วันเดือนปีเกิด (Date of Birth):

อายุ (Age): ปี พรรษา อื่นๆ

เลขประจำตัวประชาชน (National ID No.):

สัญชาติ (Nationality): ศาสนา (Religion):

กรุ๊ปเลือด (Blood Type):

หมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ/จังหวัด (Address)

.....

.....

ข้อมูลทางการศึกษา

รหัสนิสิต (Student ID):

ระดับการศึกษา: ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

สาขาวิชา (Field of Study):

คณะ:

มหาวิทยาลัย:

ปีการศึกษาที่เข้าเรียน: พ.ศ. ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ.

บันทึก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ບັນທຶກຜົນການສຶກສາ

อาจารย์ที่ปรึกษาโทร.

อาจารย์ที่ปรึกษา โทร.

อาจารย์ที่ปรึกษา โทร.

[illegible]

ข้อมูลวิทยานิพนธ์

ชื่อวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย)

.....

.....

ชื่อวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ)

.....

.....

ประธานที่ปรึกษา

กรรมการที่ปรึกษา

กรรมการที่ปรึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความเห็นของอาจารย์

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

บทที่ ๓

ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สถาปนามหาวิทยาลัย

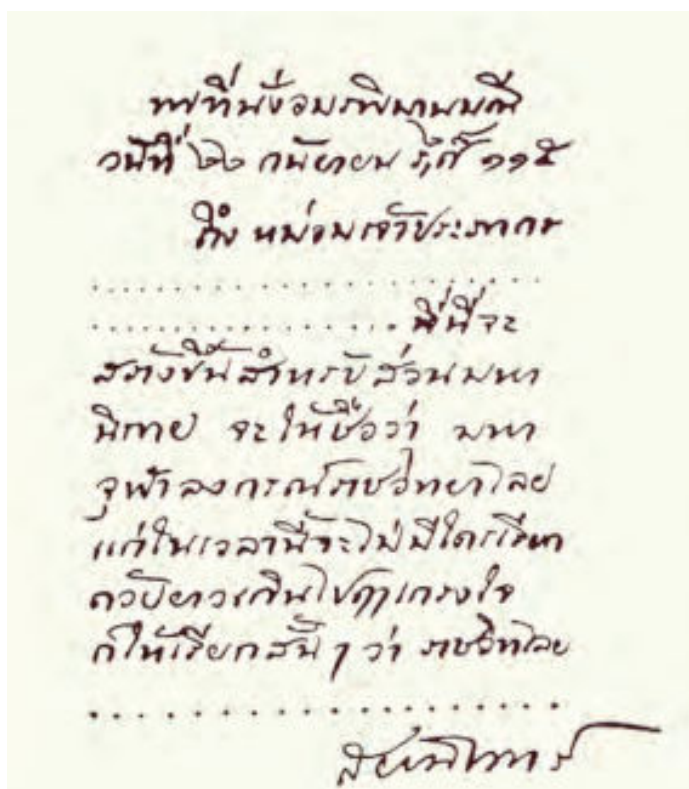

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขึ้น โดยให้ย้ายการสอนพระปริยัติธรรมจากศาลาบอกพระปริยัติธรรมภายในวัดพระศรีรัตนศาสดารามไปตั้งที่วัดมหาธาตุ เพื่อเป็นที่เล่าเรียนของพระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและคฤหัสถ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐ และโปรดให้เรียกว่า มหาธาตุวิทยาลัย มหาธาตุวิทยาลัยได้เปิดทำการสอนเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๒ และมีพระบรมราชโองการเปลี่ยนนามใหม่ว่า “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๙ โดยมีพระราชประสงค์จะให้เป็นอนุสรณ์เฉลิมพระเกียรติยศของพระองค์สืบไป ดังปรากฏในประกาศพระราชปรารภในการก่อพระฤกษ์สังฆิกเสนาสน์ราชวิทยาลัยต่อไปนี้

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนเดิมในนามมหาธาตุวิทยาลัยตลอดมา จนกระทั่งวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ พระมหาเถรานุเถระ

๑๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

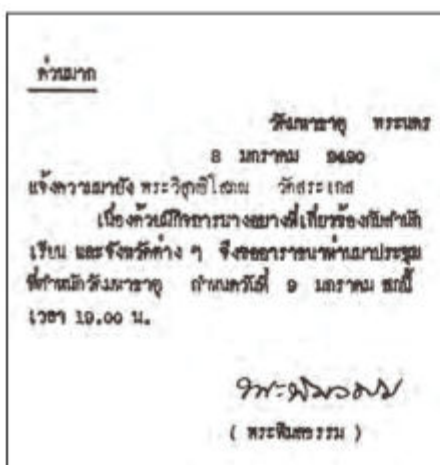
ฝ่ายมหานิกายจำนวน ๕๗ รูป มีพระพิมลธรรม (ซ้อย ฐานทัตตเถร) เป็นประธานได้ประชุมกัน ณ ตำหนักสมเด็จ วัดมหาธาตุฯ ประกาศให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปมหาวิทยาลัย ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เปิดการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นมา

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนเดิมในนามมหาธาตุวิทยาลัยตลอดมา จนกระทั่งวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ พระมหาเถรานุเถระฝ่ายมหานิกายจำนวน ๕๗ รูป มีพระพิมลธรรม (ซ้อย ฐานทัตตเถร) เป็นประธานได้ประชุมกัน ณ ตำหนักสมเด็จ วัดมหาธาตุฯ ประกาศให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปมหาวิทยาลัย ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เปิดการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นมา

สาขานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ๑๕

ตามที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปณิธานในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการรักษา และเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ พระพิมลธรรม อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ รูปที่ ๑๕ มีความประสงค์จะปรับปรุงการศึกษา ภายในสถาบันการศึกษาที่เป็นอยู่ในขณะนั้นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ต่อมาพระพิมลธรรม (ชื่อย่ ฐานทัตตมหาเถร) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ จึงจัดประชุมพระเถรานุเถระฝ่ายมหานิกาย จำนวน ๕๗ รูป เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินการจัดการศึกษาพระไตรปิฎก และวิชาชั้นสูงในระดับมหาวิทยาลัย เปิดสอนระดับปริญญาตรี คณะพุทธศาสตร์เป็นคณะแรกเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ หลังจากนั้น พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้มีการปรับเปลี่ยนระบบการวัดผลมาเป็นระบบหน่วยกิต โดยกำหนดให้นิสิตต้องศึกษา อย่างน้อย ๑๒๖ หน่วยกิต และปฏิบัติศาสนกิจ ๑ ปีก่อนรับปริญญาบัตร

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เปิดสอนคณะครุศาสตร์ และในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เปิดสอนหลักสูตรแผนกอบรมครูศาสนศึกษา ระดับประกาศนียบัตรและเปิดสอน คณะเอเชียอาคเนย์ และเปลี่ยนเป็นคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ และในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ปรับหลักสูตรแผนกอบรมครู ศาสนศึกษาเป็นวิทยาลัยครูศาสนศึกษา และปรับเปลี่ยนหน่วยกิตเป็น ๒๐๐ หน่วยกิต อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนช่วง ๒ ทศวรรษแรก ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์และรัฐเท่าที่ควร ทำให้ประสบปัญหาด้านสถานะของมหาวิทยาลัย และงบประมาณเป็นอย่างมาก แต่ก็สามารถจัดการศึกษามาได้อย่างต่อเนื่อง

๑๖ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงฆ์

ในวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ.๒๕๒๗ วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบผ่านร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงฆ์ พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีพลเอกประจวบ สุนทรากร รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๒๗ พระราชบัญญัติฉบับนี้มี ๑๓ มาตรา ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๔๐ วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๗

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้คือรับรองวิทยฐานะเปรียญธรรม ๙ ประโยค และปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งให้มีศักดิ์และสิทธิเท่าปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยทั่วไปและให้มีคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นผู้ควบคุมดูแลการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนา พ.ศ.๒๕๒๗ ทำให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเติบโตอย่างรวดเร็ว จากที่เคยมีวิทยาเขตเพียงหนึ่งแห่งใน พ.ศ.๒๕๒๗ ได้มีวิทยาเขตเพิ่มขึ้นเป็น ๙ แห่งใน พ.ศ.๒๕๓๔ มหาวิทยาลัยตั้งบัณฑิตวิทยาลัยใน พ.ศ.๒๕๓๑ และเปิดการศึกษาระดับปริญญาโทในปีเดียวกัน

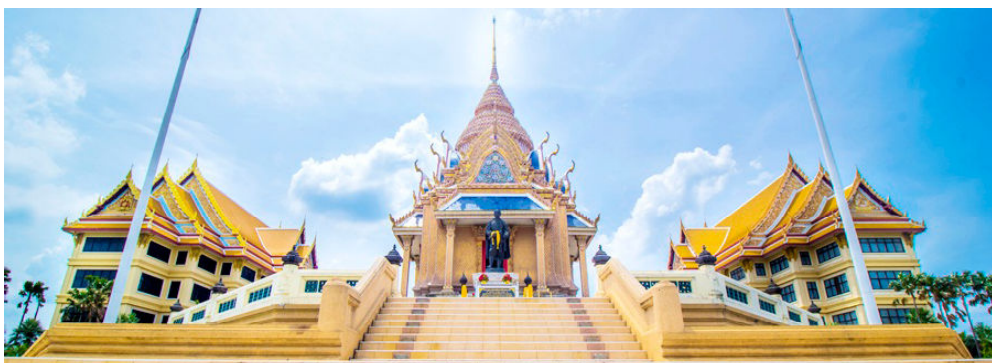
ในวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองฉบับ คือ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๐ โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ

สาขานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ๑๗

ย้ายมาที่วังน้อย

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ นายแพทย์รัศมี คุณหญิงสมปอง วรรณิสสร ได้ถวายที่ดินจำนวน ๘๔ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา ที่ตำบลลำไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัด พระนครศรีอยุธยาแก่มหาวิทยาลัย รวมกับที่ดินที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดซื้อเพิ่มเติม ปัจจุบันมีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๒๓ ไร่ หลังจากนั้น ในวันที่ ๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรทูลเกล้าถวายโฉนดที่ดินทั้ง ๒ แปลงเพื่อ พระราชทานแก่มหาวิทยาลัย

ต่อมา ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรเสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์โครงการก่อสร้าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ณ ตำบลลำไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดยทรงวางศิลาฤกษ์อาคารสำนักงานอธิการบดีจนกระทั่ง ในวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ มหาวิทยาลัยได้ย้ายที่ทำการจากวัดมหาธาตุและวัดศรีสุदारาม กรุงเทพมหานคร มายังที่ทำการแห่งใหม่ ณ กิโลเมตรที่ ๕๕ ถนนพหลโยธิน ตำบลลำไทร อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในที่สุด วันที่ ๓ ธันวาคม พุทธศักราช สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบ พิธีเปิดป้ายหอประชุม มวก ๔๘ พรรษา และเปิดป้ายมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ

๑๘ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การขยายสถาบันสมทบไปสู่นานาชาติ

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๔ ขยายการศึกษาไปสู่ต่างประเทศ โดยรับวิทยาลัยพุทธศาสนาดองกุก ซอนบอบ ประเทศเกาหลีใต้เข้าเป็นสถาบันสมทบเป็นแห่งแรก ปัจจุบันมีสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน ๗ แห่ง ในปี ๒๕๔๗ รับมหาปัญญาวิทยาลัย อ.หาดใหญ่ จ. สงขลา และมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาจิ้ง เจวีย เมืองเกาสง ไชนิสไทเป เป็นสถาบันสมทบ หลังจากนั้น ในปี ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยได้รับวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ ประเทศศรีลังกา และวิทยาลัยพระพุทธศาสนาสิงคโปร์ เป็นสถาบันสมทบ ต่อมาในปี ๒๕๕๓ มหาวิทยาลัยได้รับมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา ธรรมะเกต ปูดาเปสท์ ประเทศฮังการี เป็นสถาบันสมทบ

การดำเนินการเปิดรับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยจาก ๖ ประเทศเข้าเป็นสถาบันสมทบนั้น นับเป็นการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นที่ยอมรับขององค์กรทางการศึกษาในระดับนานาชาติ จนทำให้องค์กรต่างๆ มุ่งมั่นที่จะร่วมเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยในการนำระดับ การจัดการศึกษา และหลักสูตรของมหาวิทยาลัยไปเปิดสอนกลุ่มบุคคลที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ได้ศึกษาและเรียนรู้พระพุทธศาสนาในมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรองรับภารกิจการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาระดับนานาชาติ

(๑) การจัดตั้งวิทยาลัยพุทธศาสน์นานาชาติ

การขยายตัวของมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ได้จำกัดวงอยู่ในพื้นที่ของภาษาไทยเท่านั้น ด้วยเหตุที่มหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับจากชาวพุทธทั่วโลก จึงเป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดหลักสูตรนานาชาติ เพื่อรองรับกลุ่มบุคคลที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์จากทั่วโลกมาศึกษาณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ มหาวิทยาลัยได้อนุมัติโครงการวิทยาลัยพุทธศาสน์นานาชาติเพื่อเป็นที่ศึกษาของบรรพชิตและและคฤหัสถ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยดำเนินการจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๗๗ ไร่ ๒ งาน ๕๓ ตารางวา ซึ่งตั้งอยู่ติดกับที่ดินของมหาวิทยาลัยด้านทิศตะวันออก ต่อมามหาวิทยาลัยได้วางแผนแม่บทการก่อสร้างวิทยาลัยพุทธศาสน์นานาชาติ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคารเรียน

สาขานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ๑๙

รวมวิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ จำนวน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค ซื่อวัสดุครุภัณฑ์ประกอบอาคารต่างๆ ซื่อที่ดินเพิ่มเติม ปรับปรุงพื้นที่ ก่อสร้างลานจอดรถ ก่อสร้างป้ายมหาวิทยาลัย งานปรับปรุงภูมิทัศน์ต่างๆ โดยรวมงบประมาณในการดำเนินการทั้งสิ้น ๒,๑๓๔,๕๙๑,๒๐๖ บาท

(๒) จัดตั้งสมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ

ในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) อนุมัติให้ดำเนินการจัดตั้งสมาคมวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ โดยมีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยพระพุทธศาสนาทั่วโลกเข้าเป็นสมาชิกจำนวน ๑๑๗ สถาบัน สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งนั้น เพื่อสนับสนุนมวลสมาชิก สร้างกรอบการทำงานร่วมกัน รวมไปถึงสร้างความเข้าใจและร่วมมือการทำงานร่วมกันระหว่างมวลสมาชิก ในการการเรียนการสอน การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ทั้งนี้ ได้มีการประชุมอธิการบดีและการสัมมนาวิชาการ ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑ ของสมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ร่วมมือกับสมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ จัดประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาและสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ เรื่อง “พระพุทธศาสนากับจริยศาสตร์” ณ อุโบสถกลางน้ำ และอาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอยางน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีอธิการบดี นักวิชาการทั่วโลกเข้าร่วมประชุมกว่า ๑,๗๐๐ รูป/คน

(๓) การจัดสมาคมสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

ในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยร่วมกันองค์กรพระพุทธศาสนาทั่วโลกได้ร่วมกันลงนามจัดตั้งสมาคมสภาสากลวันวิสาขบูชาโลกขึ้น เพื่อกระตุ้นให้องค์กรพระพุทธศาสนาได้ร่วมกันเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชาโลกในฐานะวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า และธำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกสาร และความสามัคคีของกลุ่มชาวพุทธทั่วโลก โดยให้มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้ องค์การสหประชาชาติ (UN) มีมติตั้งสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก (International Council for the Day of Vesak) ให้เป็นที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ นับเป็นครั้งแรกที่วงการพระพุทธศาสนาไทย ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของยูเอ็น

พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร. (ประยูร ธมฺมจิตโต) ประธานสมาคมสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก และ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เป็นกำลังสำคัญในการผลักดันส่งเสริมให้ยื่นเสนอขอรับรองเป็นองค์ที่ปรึกษาพิเศษดังกล่าว และได้มีกิจกรรมส่ง

๒๐ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เสริมงานของยูเอ็นอย่างต่อเนื่อง โดยการประสานความร่วมมือกับชาวพุทธทั่วโลก เพื่อจัดประชุมวิสาขบูชาโลกแล้ว บูรณาการกับพันธกิจของการจัดตั้ง ๔ ด้าน คือ (๑) การพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (โดยเฉพาะเรื่องภาวะโลกร้อน) (๓) การศึกษา และ (๔) การสร้างสันติภาพ

สมาคมสภาสากลวิสาขบูชาโลกนี้ นับเป็นสะพานที่จะทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงชาวพุทธทั่วโลก ทั้งนิคมมหายาน วัชรยาน และเถรวาท ให้สามารถศึกษา เรียนรู้ และเข้าใจซึ่งกันและกัน อันส่งผลในเชิงบวกต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในระดับท้องถิ่น (Local) และในระดับโลก (Global) ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความเป็นไปของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๔) การจัดตั้งสถาบันภาษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อธิการบดีได้ให้นโยบายต่อการพัฒนาสถาบันภาษาเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนานานาชาติว่า “ภารกิจของมหาวิทยาลัยและกิจกรรมที่สำคัญที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมา นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะการประชุมชาวพุทธนานาชาติ เนื่องในวันวิสาขบูชาโลก ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าของภาพหลักในการประชุม กระทั่งชาวพุทธทั่วโลกมีมติให้พุทธมณฑล เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก ผลของการจัดกิจกรรมนี้ ทำให้รู้วามมหาวิทยาลัยขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในด้านภาษา ดังนั้น มหาวิทยาลัย จึงได้ตั้งสถาบันภาษาขึ้นเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ซึ่งปัจจุบันประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาทั่วโลกของไทย ต่างๆให้ความสนใจส่งบุคลากรเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยมากขึ้น”

จากวิสัยทัศน์ดังกล่าว ในปี ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยจึงได้เริ่มต้นในการจัดตั้งโครงการสอนภาษาอังกฤษขึ้น เพื่อสนองตอบต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนแก่นิสิตต่างประเทศที่เลือกเรียนในระดับปริญญาตรีภาคภาษาอังกฤษ หลังจากนั้น ในวัน

ที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงมีการจัดตั้งสถาบันภาษาขึ้นอย่างเป็นทางการโดยให้มีสถานะเทียบเท่าคณะ ทั้งนี้ ขณะนี้ สถาบันภาษาได้ดำเนินการรองรับวิสัยทัศน์ของอธิการบดี ทั้งในมิติของการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการแปลภาษา และภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ รวมไปถึงการเปิดสอนภาษาต่างๆ คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ภาษาบาฮาซา ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า ภาษาไทย และภาษาบาลี

สถาบันภาษาได้จัดการเรียนการสอนทั้งในระดับประกาศนียบัตร และการสอนภาษาอังกฤษในรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เป็นภาษาอังกฤษที่ไม่นับหน่วยกิตของคณะต่างๆ และการ

สาขาวัฒนธรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ๒๑

บริการด้านภาษาให้แก่หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่เป็นผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่เพื่อให้สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศรวมถึงการให้บริการแก่นิสิตต่างประเทศในขณะเดียวกัน ได้ให้บริการแก่หน่วยงานภายนอกทั่วไปที่ประสงค์พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน โดยให้สถาบันภาษาไปดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้แก่บุคลากรของหน่วยงานต่างๆ

(๕) การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา

การพัฒนามหาวิทยาลัยสู่การเป็นศูนย์กลาง (HUB) ของการศึกษาพระพุทธศาสนาในประชาคมอาเซียนนั้น ถือเป็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้ ในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖ มหาวิทยาลัยจึงได้จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา ให้มีสถานะเทียบเท่ากับคณะ (ศูนย์อาเซียนศึกษา วิทยาลัยพุทธศาสนนานาชาติ และวิทยาลัยพระธรรมทูต) เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยให้ศูนย์อาเซียนศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารงาน การวางแผนงาน การพัฒนาเครือข่าย การศึกษาวิจัย การจัดระบบสารสนเทศ และการให้บริการวิชาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการงานอาเซียน คอยประสานความร่วมมือกับส่วนงานของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่น ๆ ในประชาคมอาเซียน แบ่งการบริหารงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนงานบริหาร และ ส่วนวิจัย สารสนเทศและบริการวิชาการ

(๖) การจัดตั้งวิทยาลัยพระธรรมทูต

วิทยาลัยพระธรรมทูตมีพัฒนาการมาจากโครงการฝึกอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ โดยสมเด็จพระพุทธปาพจนจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) กรรมการมหาเถรสมาคม ได้เป็นกรรมการอำนวยการฝึกอบรม โดยมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกันในการดำเนินงานคือ (๑) เพื่อฝึกอบรมพระธรรมทูตให้มีความรู้ความสามารถ จริยวัตรอันงดงาม และความมั่นใจในการปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศยิ่งขึ้น (๒) เพื่อเตรียมพระธรรมทูต ผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมส่งไปต่างประเทศ (๓) เพื่อสนองงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศของคณะสงฆ์ไทย

(๗) ยุคพัฒนาความรุ่งเรืองของการเป็นศูนย์กลางของมหาวิทยาลัย

หลังจากที่มหาวิทยาลัยได้รับการพัฒนาให้เจริญเติบโตทั้งเชิงกายภาพ และคุณภาพมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๓๐ จนถึง พ.ศ.๒๕๕๓ นั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของมหาวิทยาลัยสามารถประเมินได้จากผลลัพธ์เชิงประจักษ์ของการบริหารงานในหลายด้าน ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ

๒๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนส่วนงานที่เพิ่มขึ้น

สำหรับส่วนงานสนับสนุนการศึกษานั้น เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลตั้งแต่ ปี ๒๕๒๑ พบว่ามีจำนวน ๑๑ แห่ง ประกอบด้วยสำนักงานอธิการบดี สำนักงานส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม โรงเรียนพุทธศาสนาวินวาทิตย์ ส่วนธรรมนิเทศ มหาจุฬาอาศรม ศูนย์พัฒนาศาสนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศูนย์พุทธวิปัสสนานานาชาติ โครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีมัธยมศึกษา ๓ แห่ง คือโรงเรียนบาลีเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนบาลีอบรมศึกษา และโรงเรียนบาลีสถิตศึกษา

ในขณะที่หลังมีพระราชบัญญัตินั้น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๕๘ ได้มีส่วนงานขยายเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก โดยเพิ่มจากเดิมเป็น ๑๔ แห่ง สำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันภาษา สำนักทะเบียนและวัดผล สถาบันวิปัสสนาธุระ ศูนย์อาเซียนศึกษา กองกิจการวิทยาเขต กองคลังและทรัพย์สิน กองนิติการ กองวิเทศสัมพันธ์ กองสื่อสารองค์กร สำนักงานประกันคุณภาพ สำนักงานตรวจสอบภายใน สำนักงานพระสอนศีลธรรม และสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

สำหรับส่วนงานที่จัดการศึกษานั้น หลักฐานที่ค้นพบตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๔๐ พบว่ามีวิทยาเขตจำนวน ๑๐ แห่ง และวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน ๔ แห่ง ในขณะที่มีพระราชบัญญัติแล้วพบว่า มีวิทยาลัยสงฆ์จำนวน ๘ แห่ง ห้องเรียนจำนวน ๕ แห่ง หน่วยวิทยบริการ จำนวน ๑๗ แห่ง และ สถาบันสมทบจำนวน ๖ สถาบันสมทบ

การใช้เทคโนโลยีการศึกษา

การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร การเรียนการสอน และการเผยแพร่ (MIS) เทคโนโลยีการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมศักยภาพให้การเรียนการสอนการศึกษาที่มีความหมายมากขึ้น ผู้เรียนเรียนได้กว้างขวางมากขึ้น เรียนได้เร็วขึ้น เข้าใจได้อย่างสมบูรณ์ สามารถสนองเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้มีความรับผิดชอบ ทำให้การจัดการศึกษาพระพุทธศาสนาสามารถบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างสมสมัย อีกทั้งจะช่วยให้การศึกษามีพลังมากขึ้น

ด้วยการตระหนักรู้ในคุณค่าและความสำคัญของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในลักษณะดังกล่าว จึงทำให้มหาวิทยาลัยได้ตัดสินใจ พัฒนา MCUTV มาเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาการ

สาขานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ๒๓

จัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปิดพื้นที่ให้นิสิตในส่วนภูมิภาคได้เรียนรู้จาก อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในส่วนกลางอีกทั้งสามารถเข้าใจถึงวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งให้นำ หลักพระพุทธศาสนาไปบูรณาการกับศาสตร์ใหม่ๆ นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยได้พัฒนา อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อให้ส่วนงานจัดการศึกษา และส่วนงานสนับสนุนการศึกษา สามารถพัฒนาอีบุ๊ค (E-Book) เพื่อเป็นสื่อในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การนำพัฒนาเทคโนโลยีมิได้มีนัยที่จำกัดตัวเฉพาะในส่วนของการจัดการศึกษา เท่านั้นมหาวิทยาลัยได้นำเอา UNI-Net มาพัฒนาการให้บริการของห้องสมุด และเป็น เครื่องมือในการบริหารสารสนเทศ โดยการนำระบบสารสนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อการบริหาร จัดการส่วนงานต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของ นิสิตมากยิ่งขึ้น

พัฒนาคัมภีร์ งานวิจัย และตำรา

พัฒนาคัมภีร์ งานวิจัย ตำรา และหนังสือทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยได้มี คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาพระไตรปิฎก ภาษาไทย และภาษาบาลี ฉบับมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมไปถึง พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยบน ซีดี – รอม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๓ จนแล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งพระ ไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับนี้มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนางานวิจัย งานตำรา และหนังสือของ มหาวิทยาลัยจำนวนมาก ในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนการการพัฒนาหนังสือ พระไตรปิฎกฉบับสากล(Common Buddhist Text) ซึ่งมีเนื้อหาจาก ๓ นิกายใหญ่ คือ มหายาน วัชรยานและเถรวาท โดยมีนักวิชาการทั้ง ๓ ยานมาร่วมกันพัฒนาและปรับปรุง เนื้อหาภายใต้กรอบ ของพระรัตนตรัย คือ เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติของพระพุทธเจ้า เนื้อหา เกี่ยวกับพระธรรม และเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของพระสงฆ์ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้มีโครงการพัฒนาสหบรรณานุกรมพระไตรปิฎก (The Union Catalog of Buddhist Text) เพื่อให้ นักวิชาการและผู้สนใจสามารถเข้าถึงเนื้อหาของคัมภีร์ พระพุทธศาสนาของนิกายต่างๆได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

๒๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สรุป

ความรู้เรื่องของมหาวิทยาลัยสามารถประเมินการเติบโตและเพิ่มขึ้นขึ้นงบประมาณ หลักสูตร จำนวนนิสิต จำนวนผู้จบการศึกษา จำนวนของส่วนงานจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา จำนวนการผลิตผลงานทางวิชาการ ทั้งคัมภีร์ ตำรา หนังสือ และงานเขียนต่างๆ จำนวนมาก สำหรับตัวแปรสำคัญที่นำไปสู่ความรู้เรื่องนั้นเกิดจากการที่มหาวิทยาลัยมีพระราชบัญญัติเป็นกรอบในการบริหารจัดการในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการบริหาร การมีทรัพยากรทั้งงบประมาณ และบุคลากรที่พร้อมพลัน การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนการสร้างเครือข่ายของชาวพุทธทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศจนทำให้เกิดการยอมรับและร่วมมือกันสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และจัดงานนานาชาติร่วมกัน ดังจะเห็นได้จากการจัดงานเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชาโลก และการจัดสัมมนานานาชาติอย่างต่อเนื่อง

สุภาพิตประจำมหาวิทยาลัย

ปณญา โลกสมิ ปชโชโต

แปลว่า ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก

ปรัชญา

๑) จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา

๒) บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่

๓) พัฒนาจิตใจและสังคม

ปณิธาน

เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

วิสัยทัศน์

“มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ และสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม”

The University provides Buddhist Studies integrated with modern sciences and creates Buddhist Innovation for the Development of Mentality and Society

สาขานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ๒๕

พันธกิจ

๑) ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของการเป็นมหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษา พระพุทธศาสนาดูแลการกับศาสตร์สมัยใหม่ การเป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนา ปัญญาและคุณธรรมด้วยหลัก ศาสนา โดยกระบวนการผลิตบัณฑิตจะบูรณาการร่วมกับพันธกิจ ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการบริการวิชาการ และด้านทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อผลิต บัณฑิตให้มีสติปัญญาและคุณธรรม ตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย

สติปัญญาและคุณธรรม หมายถึง ความรอบรู้วิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสา มารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมตามหลักอริยวัฑฒิ ๕ ประกอบด้วย ศรัทธา ศีล สุ ตะ จาคะ ปัญญาและมีผลลัพธ์การ เรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

๒) วิจัยและพัฒนา

พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมควบคู่ไป กับกระบวนการเรียน การสอน การบริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เน้น การพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดย วิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมา ประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนา ปัญญาและคุณธรรม การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนาโดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ที่มี ชื่อเสียงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพนักวิจัย ผลงานวิจัย งาน สร้างสรรค์ หรือพุทธ นวัตกรรมให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีความเป็นสากล และใช้ กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทะนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม เพื่อบูรณาการพระพุทธศาสนา กับศาสตร์สมัยใหม่ให้สู่ภาคปฏิบัติได้ อย่าง ชัดเจนเป็นรูปธรรม

๓) ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ส่งเสริมให้บุคลากรและ นิสิต มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีจิต อาสา ความเจริญงอกงาม ทางสติปัญญาและคุณธรรม การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ พัฒนาการบริการวิชาการที่เกิดจาก ประสบการณ์การปฏิบัติงานของบุคลากร และนิสิตร่วมกับภาคีเครือข่ายการบริการวิชาการในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ เพื่อ

๒๖ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ถ่ายทอดองค์ความรู้และพุทธทศวรรษในการแก้ปัญหาและเสริมสร้างสันติสุขและความมั่นคง ของ ชุมชน วัด ท้องถิ่น และสังคม โดยใช้การปฏิบัติศาสนกิจและการบริการสังคมของนิสิต เป็นส่วนหนึ่งในการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพันธกิจ

๔) ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ร่วมกับภาคีเครือข่าย ชุมชน วัด ท้องถิ่น หรือเครือข่ายความร่วมมือในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ สืบสาน ส่งเสริม พระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการศึกษาโดยใช้พระพุทธศาสนา เป็นกลไกเพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรวมทั้ง ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

પરથી ૭

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

ថ្លៃអតិបរមា

ภาษาไทย: หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมสังคม
และวัฒนธรรมสร้างสรรค์

ภาษาอังกฤษ: Master of Arts Program in Social Innovation and
Creative Culture

ថ្លៃបរិក្ខណៈ

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย):	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์)
ชื่อย่อ (ภาษาไทย):	ศศ.ม. (นวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์)
ชื่อเต็ม (ภาษาอังกฤษ):	Master of Arts (Social Innovation and Creative Culture)
ชื่อย่อ (ภาษาอังกฤษ):	M.A. (Social Innovation and Creative Culture)

แผนการเรียนรู้ที่เปิดสอน

แผน ก (๑) แบบวิชาการ เน้นการศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๓๖ หน่วยกิต

แผน ข แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงประยุกต์
โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๓๖ หน่วยกิต

ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๒๘ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระยะเวลาการศึกษา

รูปแบบหลักสูตรระดับปริญญาโท ระยะเวลา ๒ ปีการศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบภาคปกติและอาจมีการเรียนการสอนภาคฤดูร้อนตามความเหมาะสม

สถานที่จัดการเรียนการสอน

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

๑. นักพัฒนาชุมชน / สังคม / ผู้นำชุมชน
๒. ผู้บริหาร นักบริหาร นักวิชาการ ครู อาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรในองค์กรภาครัฐและเอกชน
๓. นักคิดและนักออกแบบนวัตกรรมบนฐานวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในองค์กรท้องถิ่นระดับชาติ และระดับนานาชาติ
๔. ผู้ประกอบการด้านวัฒนธรรมและนวัตกรรมทางสังคม
๕. ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาชุมชนและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

บทที่ ๓

ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ ของหลักสูตร

ปรัชญาหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ มีปรัชญาการจัดการศึกษา คือ

“พุทธธรรมนำปัญญา เพื่อพัฒนานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์”

มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่บูรณาการพุทธธรรมกับศาสตร์ร่วมสมัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์สังคมและสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์หลักสูตร

๑. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมสังคมและการจัดการวัฒนธรรมสร้างสรรค์
๒. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะและความสามารถในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมสังคม บนฐานของการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาวัฒนธรรม
๓. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จิตสาธารณะ มีความคิดสร้างสรรค์ วิจัยรณญาณ และความรับผิดชอบต่อสังคม
๔. เพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ด้านวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
๕. เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีศักยภาพการใช้เทคโนโลยีและทักษะการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

๓๐ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

รหัส PLO	รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง
PLO 1	อธิบายและวิเคราะห์การจัดการวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ ด้วยแนวคิดแบบบูรณาการ
PLO 2	ประยุกต์พุทธธรรมร่วมกับศาสตร์ร่วมสมัย เพื่อพัฒนานวัตกรรมสังคม
PLO 3	ออกแบบและสร้างนวัตกรรมสังคมบนฐานการฟื้นฟูและพัฒนาวัฒนธรรม
PLO 4	ประยุกต์องค์ความรู้เพื่อวิจัยและสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม
PLO 5	แสดงออกถึงจริยธรรม เคารพสิทธิ รับฟังผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่องานสังคม
PLO 6	ใช้เทคโนโลยีและสื่อสารได้อย่างเหมาะสมทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

ตารางเชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์หลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO Mapping)

วัตถุประสงค์หลักสูตร / PLOs	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
๑. องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมฯ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒. ทักษะในการออกแบบนวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๓. คุณธรรมและจริยธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๔. การประยุกต์ใช้ความรู้ในชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๕. ทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ความคาดหวังผลลัพธ์รายปี

ชั้นปี	ความคาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษา
ปีที่ ๑	นิสิตสามารถอธิบายแนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการพื้นฐานด้าน วิศวกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ รวมถึงสามารถเสนอหัวข้อและ โครงร่างวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ได้
ปีที่ ๒	นิสิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อออกแบบนวัตกรรมสังคม หรือ วัฒนธรรมสร้างสรรค์เชิงพื้นที่ พร้อมจัดทำชิ้นงานวิจัย หรือโครงการ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โครงสร้างหลักสูตร

- เรียนรายวิชา + วิทยานิพนธ์
- รายวิชาบังคับ: ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต
- รายวิชาเอก: ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต
- รายวิชาเลือก: ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต
- วิทยานิพนธ์: ๑๒ หน่วยกิต

- เรียนรายวิชา + สารนิพนธ์
- รายวิชาบังคับ: ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต
- รายวิชาเอก: ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต
- รายวิชาเลือก: ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต
- สารนิพนธ์: ๖ หน่วยกิต

รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา

รายวิชาบังคับ

รหัส	วิชา	หน่วยกิต
๖๓๐๑๐๑	แนวคิดและทฤษฎีนวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์	๓
๖๓๐๑๐๒	ระเบียบวิธีวิจัยทางด้านนวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์	๓
๖๓๐๑๐๓	การจัดการทรัพยากรชุมชนและวัฒนธรรมสร้างสรรค์	๓

รายวิชาบังคับไม่น้อยหน่วยกิต

รหัส	วิชา	หน่วยกิต
๖๐๓๑๐๔	กรรมฐาน	
๖๐๓๑๐๕	เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาชุมชน	

รายวิชาเอก

รหัส	วิชา	หน่วยกิต
๖๓๐๑๐๖	ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมศึกษา	๓
๖๓๐๑๐๗	การออกแบบนวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์	๓
๖๓๐๑๐๘	การจัดการมรดกทางวัฒนธรรมด้วยนวัตกรรมสังคม	๓
๖๓๐๑๐๙	ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมและนวัตกรรมสังคม	๓

รายวิชาเลือก (เลือกเรียนตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด)

รหัส	วิชา	หน่วยกิต
๖๓๐๑๑๐	ศิลปวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์	
๖๓๐๑๑๑	การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน	
๖๓๐๑๑๒	นวัตกรรมสังคมกับเทคโนโลยี	
๖๓๐๑๑๓	สิทธิมนุษยชนกับการจัดการวัฒนธรรม	
๖๓๐๑๑๔	ยุทธศาสตร์การพัฒนานวัตกรรมสังคม	
๖๓๐๑๑๕	สัมมนานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์	
๖๓๐๑๑๖	การจัดการวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว	

วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

รหัส	วิชา	หน่วยกิต
แผน ก (๑)	๖๓๐๒๑๗ วิทยานิพนธ์	๑๒
แผน ข	๖๓๐๒๑๘ สารนิพนธ์	๖

๓๖ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แผนการศึกษาแบบเหอม (ภาค ๓ - ๕)

แผน ก (๓) แบบวิชาการ

ภาคการศึกษาที่ ๓

รหัส	วิชา
๖๓๐๑๐๑	แนวคิดและทฤษฎีในวัฒนธรรมสังคมฯ
๖๓๐๒๐๓	การจัดการทรัพยากรชุมชน
๖๓๐๒๐๔	กรรมฐาน
๖๓๐๑๐๖	ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมศึกษา
๖๓๐๑๐๘	การจัดการมรดกทางวัฒนธรรม

ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัส	วิชา
๖๓๐๑๐๒	ระเบียบวิธีวิจัย
๖๓๐๒๐๕	เศรษฐกิจสร้างสรรค์
๖๓๐๑๐๗	การออกแบบนวัตกรรมสังคม
	รายวิชาเลือก ๑ วิชา

ภาคการศึกษาที่ ๓

รหัส	วิชา
๖๓๐๑๐๙	ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมฯ

ภาคการศึกษาที่ ๔

รหัส	วิชา
๖๓๐๒๑๗	วิทยานิพนธ์

สาขานวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ๓๗

ตารางสรุปแผนการเรียนรายภาค แผน ก

ภาคการศึกษา	รายวิชาหลัก	หน่วยกิต	หมายเหตุ
ภาค ๑	๖๓๐๑๐๑, ๖๓๐๒๐๓, ๖๓๐๑๐๖, ๖๓๐๑๐๘, ๖๓๐๒๐๔	๑๒	กรรมฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)
ภาค ๒	๖๓๐๑๐๒, ๖๓๐๑๐๗, รายวิชาเลือก, ๖๓๐๒๐๕	๙	เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (ไม่นับหน่วยกิต)
ภาค ๓	๖๓๐๑๐๙	๓	
ภาค ๔	๖๓๐๒๑๗ วิทยานิพนธ์	๑๒	
	รวม	๓๖	หน่วยกิต

๓๘ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แผน ข: แบบวิชาชีพ

ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัส	วิชา
๖๓๐๑๐๑	แนวคิดและทฤษฎีนวัตกรรมสังคมฯ
๖๓๐๒๐๓	การจัดการทรัพยากรชุมชน
๖๓๐๒๐๔	กรรมฐาน
๖๓๐๑๐๖	ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมศึกษา
๖๓๐๑๐๘	การจัดการมรดกทางวัฒนธรรม

ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัส	วิชา
๖๓๐๑๐๒	ระเบียบวิธีวิจัยฯ
๖๓๐๒๐๕	เศรษฐกิจสร้างสรรค์
๖๓๐๒๐๗	การออกแบบนวัตกรรมสังคม
	รายวิชาเลือก ๒ รายวิชา

ภาคการศึกษาที่ ๓

รหัส	วิชา
๖๓๐๑๐๙	ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมฯ
	รายวิชาเลือก ๒ รายวิชา

ภาคการศึกษาที่ ๔

รหัส	วิชา
๖๓๐๒๑๘	สารนิพนธ์ (๖ หน่วยกิต)

ตารางสรุปแผนการเรียนรายภาค แผน ข

ภาคการศึกษา	รายวิชาหลัก	หน่วยกิต	หมายเหตุ
ภาค ๑	๖๓๐๑๐๑, ๖๓๐๒๐๓, ๖๓๐๑๐๖, ๖๓๐๑๐๘, ๖๓๐๒๐๔	๑๒	กรรมฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)
ภาค ๒	๖๓๐๑๐๒, ๖๓๐๑๐๗, รายวิชาเลือก ๑ วิชา, ๖๓๐๒๐๕	๙	เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (ไม่นับหน่วยกิต)
ภาค ๓	๖๓๐๑๐๙, รายวิชาเลือก ๒ วิชา	๓	
ภาค ๔	๖๓๐๒๑๘ สารนิพนธ์	๑๒	
	รวม	๓๖	หน่วยกิต

๔๐ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กระบวนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรนี้จัดการศึกษาในระบบ ทวิภาค (Semester System) โดยในหนึ่งปีการศึกษาแบ่งเป็น

ภาคการศึกษาที่ ๑	เดือน มิถุนายน – ตุลาคม
ภาคการศึกษาที่ ๒	เดือน พฤศจิกายน – มีนาคม
ภาคฤดูร้อน (เสริม)	เดือน เมษายน – พฤษภาคม (จัดตามความเหมาะสม)

แต่ละภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ ภาคฤดูร้อน มีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์

การเรียนรู้การสอนเป็นไปตาม ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่า
ด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖

รูปแบบการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้มีความหลากหลาย เพื่อสอดคล้องกับธรรมชาติ
ของวิชาและลักษณะผู้เรียน ประกอบด้วย

การเรียนรู้ในชั้นเรียน (On-site) ใช้บรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์ การสัมภาษณ์เชิงวิพากษ์
กรณีศึกษา และกิจกรรมกลุ่ม

การเรียนออนไลน์ (Online): ผ่านระบบการเรียนรู้ดิจิทัล โดยมีทั้งการเรียนร่วมกันในชั้นเรียน (synchronous) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (asynchronous)

การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Blended Learning): ผสมผสานระหว่างห้องเรียนจริงและดิจิทัล

การเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ (Work-Integrated Learning): โดยเฉพาะในรายวิชา
ปฏิบัติการทางวัฒนธรรม และวิชาเอก

๔๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลการเรียนรู้ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานวิชาการ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการหลากหลาย ได้แก่

๑. การสอบกลางภาคและปลายภาค
๒. การนำเสนอรายงาน / โครงการ
๓. การประเมินผลจากผลงานวิจัย หรือชิ้นงานนวัตกรรม
๔. การประเมินจากการมีส่วนร่วม การแสดงออกทางจริยธรรม และความคิดสร้างสรรค์
๕. การประเมินจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ในรายวิชาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์)
๖. การประเมินผลรายวิชาจะใช้ เกณฑ์อิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Assessment) โดยใช้ระดับคะแนน A, B+, B, C+, C, F และ I/U ตามระเบียบมหาวิทยาลัย

การเทียบโอนรายวิชา

การเทียบโอนรายวิชาสามารถทำได้ ภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยมีแนวทางดังนี้

๑. รายวิชาที่จะขอเทียบโอนต้องมี ลักษณะเนื้อหาและมาตรฐานใกล้เคียงกัน
๒. ต้องมีผลการเรียนไม่น้อยกว่า ระดับ C หรือเทียบเท่า
๓. การเทียบโอนจะต้องเสนอผ่านที่ปรึกษาวิชาการ และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการหลักสูตร
๔. สามารถเทียบโอนได้จากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) หรือจากต่างประเทศที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ

การลงทะเบียน/ค่าเทอม

หลักสูตร	เหมาจ่าย (บาท)	ชั้นปีที่ ๑-๒ (แบ่งจ่าย)			
		เทอมที่ ๑	เทอมที่ ๒	เทอมที่ ๓	วิทยานิพนธ์
ภาษาไทย	๘๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๓,๐๐๐
ภาษาอังกฤษ	๑๐๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓,๐๐๐

หมายเหตุ :

๑. เทอมที่ ๑ ต้องจ่ายเต็มจำนวน ส่วนเทอมต่อไปจะผ่อนจ่ายได้ตามมติของหลักสูตร
๒. ค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ไม่รวมอยู่ในค่าเทอม*
๓. ค่าลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษ ไม่รวมอยู่ในค่าเทอม วิชาละ ๓,๕๐๐ บาท*
๔. ค่าศึกษาดูงานในประเทศ ๑ ครั้ง ต่างประเทศ ๑ ครั้ง ไม่รวมอยู่ในค่าเทอม*

๔๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทที่ ๖

การบริหารหลักสูตรและคณาจารย์

หน่วยงานรับผิดชอบหลักสูตร

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตั้งอยู่ที่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร

หลักสูตรดำเนินการภายใต้การควบคุมของ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ที่แต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัย โดยมีองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

- (๑) วางแผนและกำกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
- (๒) กำกับคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร
- (๓) ทบทวนและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทสังคม

๒. ผู้อำนวยการหลักสูตร

- (๑) ทำหน้าที่บริหารและประสานงานหลักสูตร
- (๒) เป็นผู้นำทางวิชาการและความเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายในและภายนอก

๓. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

- (๑) ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอน
- (๒) ดูแลมาตรฐานรายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล
- (๓) เป็นที่ปรึกษาให้กับนิสิตในการเลือกแผนการเรียน และการทำ

วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	ชื่อ - ฉายา - นามสกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ / สาขาวิชา	ปีที่สำเร็จการศึกษา
๑	พระอุดมบัณฑิต, ดร. (สมศักดิ์ สุทธิญาณเมธี)	อาจารย์	พธ.ด. การพัฒนาสังคม) พธ.ม. (การพัฒนาสังคม) วท.บ.(วิทยาการคอมพิวเตอร์) เปรียญธรรม ๙ ประโยค	๒๕๖๕ ๒๕๖๒ ๒๕๕๕ ๒๕๔๑
๒	ดร.สุจิตา พาดฤทธิ์	อาจารย์	พธ.ด (สันติศึกษา) ศศ.ม MA (Inter-Asia NGOs Studies) ศศ.บ (ภาษาอังกฤษ)	๒๕๖๕ ๒๕๕๗ ๒๕๔๔
๓	ดร.ขวัญชนก เหล่าสุนทร	อาจารย์	ปร.ด.(การพัฒนาทรัพยากรชนบท) บธ.ม. (การจัดการงานบริหารระดับสูง) นบ. (นิติศาสตร์) สถ.บ. ฅาปัตยกรรมศาสตร์)	๒๕๕๙ ๒๕๕๒ ๒๕๕๒ ๒๕๔๙

๑. พระอุดมบัณฑิต, ดร (สมศักดิ์ สุทธิญาณเมธี) ตำแหน่ง อาจารย์
 - พธ.ด (การพัฒนาสังคม)
 - พธ.ม (การพัฒนาสังคม)
 - วท.บ (เทคโนโลยีสารสนเทศ)
 - เปรียญธรรม ๙ ประโยค
๒. ดร.สุจิตตา พาดฤทธิ ตำแหน่ง อาจารย์
 - พธ.ด (สันติศึกษา)
 - ศศ.ม MA (Inter-Asia NGOs Studies)
 - ศศ.บ (ภาษาอังกฤษ)
๓. ดร.ขวัญชนก เหล่าสุนทร ตำแหน่ง อาจารย์
 - ประ.ด.(การพัฒนาทรัพยากรชนบท)
 - บธ.ม. (การจัดการงานบริหารระดับสูง)
 - นบ. (นิติศาสตร์)
 - สถ.บ. (สถาปัตยกรรมศาสตร์)
๔. พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทิตย์ อบอุ่น), รศ.ดร. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 - พธ.ด (พระพุทธศาสนา)
 - พช.ม. (พัฒนาชุมชน)
 - ร.บ. (รัฐศาสตร์)
๕. รศ.ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 - Ph.D. (Sociology)
 - M.A. (Sociology)
 - พธ.บ. (การศึกษานอกโรงเรียน)
๖. ดร.วิวัฒน์ หามนตรี ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 - ประ.ด. (การศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น)
 - ศศ.ม. (การพัฒนาสังคม)
 - กศ.บ. (สังคมศึกษา)
๗. ดร.อุบลวรรณ ภวานันท์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 - กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)
 - กศ.บ. (ชีววิทยา)

๔๘ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๘. ดร.วสันต์ ลิ้มรัตนภัทรกุล ตำแหน่ง อาจารย์
- ปร.ด. (พัฒนศึกษา)
 - พช.ม. (การพัฒนาชุมชน)
 - รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)
 - ร.บ. (รัฐศาสตร์)
๙. ดร.สร้อยบุญ ทรายทอง ตำแหน่ง อาจารย์
- ปร.ด. (สังคมวิทยา)
 - สค.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)
 - ค.บ. (ภาษาอังกฤษ)
๑๐. ดร.พรทิพย์ เตชะสมบุญนากิจ ตำแหน่ง อาจารย์
- พธ.ด (การพัฒนาสังคม)
 - MBA (การจัดการธุรกิจมหาชน)
 - ศศ.บ (พาณิชยศาสตร์และการบัญชี)

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๔) ไม่เคยถูกคัดชื่อออกหรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใดๆ เพราะความประพฤติ หรือผิวดิน

๓) ผู้สอบผ่านข้อเขียนต้องสอบสัมภาษณ์ในเนื้อหาตามข้อ ๒ และความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ตามที่หลักสูตรฯ หรือบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๕๐ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. นิสิตแรกเข้าและกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา

ปัญหานิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา
ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา	จัดการเรียนการสอนรายวิชาเพื่อปรับพื้นฐาน หรือ จัดให้มีการเรียนวิชาปรับพื้นฐานความรู้
ทักษะสถิติการวิจัย	จัดโครงการฝึกอบรมเรียนรู้สถิติเพื่อการวิจัย หรือ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับนิสิต หรือจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นกรณีพิเศษ
ทักษะภาษาอังกฤษ	ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับนิสิตระดับปริญญาโท และสร้างความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ โดยใช้เอกสารภาษาอังกฤษประกอบการสอนหรือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นิสิตได้พัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ
ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้ทั้งแบบในห้องเรียนและ ออนไลน์ การมีกิจกรรมฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า
ทักษะปฏิบัติการวิจัย/การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์ และปฏิบัติการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ โดยมีกระบวนการให้นิสิตได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการจริง ในพื้นที่จริง
การพัฒนาโครงการวิจัย	จัดคลินิกวิจัยไว้ให้นิสิตเข้าปรึกษาเรื่องการวิจัยเป็นการเฉพาะ และส่งเสริมให้นิสิตได้เข้าร่วมพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาโครงการวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ

บทที่ ๘
 การวัดผลและสำเร็จการศึกษา

หลักเกณฑ์การวัดผลการเรียนรู้

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเน้นการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Assessment) เพื่อให้สะท้อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างแท้จริง

วิธีการวัดผลประกอบด้วย

- การสอบกลางภาคและปลายภาค
- การนำเสนอรายงาน/โครงการวิจัย
- การอภิปราย/สัมมนา
- การประเมินการมีส่วนร่วมและจริยธรรม
- การประเมินจากอาจารย์ที่ปรึกษา (กรณีทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์)

เกณฑ์การให้คะแนนและการตัดเกรด

การตัดเกรดในระดับปริญญาโท ใช้เกณฑ์ตามระบบตัวอักษร ดังนี้

คะแนนร้อยละ	เกรด	ความหมาย
๘๕-๑๐๐	A	ดีเยี่ยม
๘๐-๘๔	B+	ดีมาก
๗๕-๗๙	B	ดี
๗๐-๗๔	C	พอใช้ดี
๖๕-๖๙	C+	พอใช้
ต่ำกว่า ๖๕	F	ไม่ผ่าน
	I	ยังไม่ประเมินผล
	U	ไม่ผ่าน/ไม่มีสิทธิ์สอบ

๕๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

นิสิตจะได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตต่อเมื่อมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑. ลงทะเบียนเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่หลักสูตรกำหนด (๓๖ หน่วยกิต)

๒. ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๓. ผ่านการประเมินความรู้ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย

๔. ผ่านการสอบโครงร่าง และการสอบปากเปล่า (กรณีทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์)

๕. ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖. ปฏิบัติตามข้อบังคับด้านจรรยาบรรณวิชาการ และไม่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนระเบียบมหาวิทยาลัย

การขณสภาพนิสิต

นิสิตจะพ้นสภาพการเป็นนิสิตหากมีเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

- ไม่ลงทะเบียนเรียนภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

- ไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาเกินระยะเวลาที่กำหนด

- คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

- ละเมิดจรรยาบรรณวิชาการ หรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม

- ไม่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนด (ตามระเบียบของ มจร.)

ภาคผนวก

๕๕ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบฟอร์มต่างๆ

- ๑) แบบฟอร์มใบสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
- ๒) รวมแบบฟอร์ม บท. ต่าง ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย ส่วนกลาง

บท ๖ คำร้องทั่วไป

บท.๘ แบบคำร้องเกี่ยวกับดุชนิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความและบทวิจารณ์หนังสือ

บท ๘.๑ ใบนำส่งหัวข้อและโครงร่างดุชนิพนธ์ เพื่อประกาศอนุมัติ

บท.๘.๒ ใบนำส่งโครงร่างสารนิพนธ์

บท.๘ ก ใบตรวจเกณฑ์คุณสมบัติผู้ขอสอบป้องกันดุชนิพนธ์

บท ๘ (ค) ใบแสดงผลการตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรม

BD11.3 ใบรับรองการตรวจบทความย่อดุชนิพนธ์ สารนิพนธ์ (Abstract)

BD12 ใบนำส่งวิทยานิพนธ์ ส่วนกลาง

บท.๑๓ แบบคำร้องเกี่ยวกับขอจบการศึกษา

ใบแสดงผลการตรวจรูปแบบดุชนิพนธ์ สารนิพนธ์

แบบฟอร์มคำร้องเกี่ยวกับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

บท ๒๑ ใบประเมินกรรมฐาน นอกโครงการ ตามฟอร์มสถาบันวิปัสสนาธุระ

แบบบันทึกการสอบอารมณ์ ตามฟอร์มสถาบันวิปัสสนาธุระ

ตารางเซ็นเวลาเข้าปฏิบัติกรรมฐาน ตามฟอร์มสถาบันวิปัสสนาธุระ

นิสิตสามารถดาวน์โหลดได้ที่

https://grad.mcu.ac.th/?page_id=699

หรือติดต่อเจ้าหน้าที่

ห้อง b112 อาคารเรียนรวม

คณะสังคมศาสตร์ สาขานวัตกรรมสังคมฯ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โทร. ๐๘๑ ๘๔๙ ๕๗๓๐

ปฏิทินการศึกษา

เดือน	กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
มีนาคม - มิถุนายน	เปิดรับสมัครนิสิตใหม่
มิถุนายน	สัมภาษณ์ ผู้สมัครเข้าศึกษา
มิถุนายน - กรกฎาคม	ลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาที่ ๑ / ปฐมนิเทศ
กรกฎาคม - ธันวาคม	เรียนภาคการศึกษาที่ ๑
ธันวาคม	ลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษ MCU003, MUC004
มกราคม	ลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาที่ ๒
มกราคม - เมษายน	เรียนเทอม ๒
เมษายน	สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์
	ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์
พฤษภาคม	เสนออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์/จัดทำแบบสัมภาษณ์
สิงหาคม	สอบป้องกันวิทยานิพนธ์
กันยายน	ส่งรูปเล่มฉบับสมบูรณ์
	ตีพิมพ์บทความวิจัย/บทความวิชาการ
	เสนอขออนุมัติสำเร็จการศึกษา
ธันวาคม	รับปริญญา

* ปฏิทินการศึกษาอาจเปลี่ยนแปลงได้

